

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**D. D. Emanuelis Gonzalez Tellez, In Inclyta Salmanticensi
Academia Collegii Majoris Conchensis Alumni, &
antiquioris vespertinæ Sacrorum Canonum Cathedræ
propriarii Interpretis; in Pinciano Sanctæ ...**

Additis Notis uberioribus ab Historia, & Chorographia

Complectens Librum Tertium

González Téllez, Emanuel

Francofurti Ad Moenum, 1690

Caput II. Innocent. III. in Concilio (a) Generali.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-74526](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-74526)

euerunt Aragon. 2. 2. *quæst. 1. artic. 10.* Castro *de iusta heretic. puni. lib. 1. cap. 6.* Contelorius *in addit ad Cast. de canoniz. quæst. 3. artic. 2. num. 4.* Angel. Polius *de canoniz. cap. 4.* Hurtado *de vero Martyr. resol. 33. §. 8.* qui resoluunt, nec Concilium Provinciale, seu generale sine Pontificis interventione posse beatificationem, seu canonizationem facere. Nec tandem obstat augmentum deductum *ex dict. capite 1. de consecr. distinct. 3. capite final. de feriis;* nam textus illi procedunt iuxta proximè prædita in sanctis Beatificatis jam, seu in Martyrologio Romano comprehensis; quorum festiuitates indicare possunt in propriis diocæsis, ut

suprà dixi. Nec tandem obstat, quod de miraculis expendebamus; nam licet miracula magnam præbeant sanctitatis argumentum, non ideo inferitur, ea facientes Sanctos esse, atque ita venerari posse absque approbatione Sedis Apostolicæ; siquidem ea miracula falsâ esse possunt, ut suprà probavi, aut ex causis naturalibus provenire: quare similia miracula accuratè examinantur à Cardinalibus sacre Congregationis rituum, ut latè constat ex traditione per Paulum Zacchiam *libro 4. 99. Medico-legal. tit. 1. de miraculis, & tom. 2. consil. 10. cum sequent.* Carrasco *ad leges Recopil. cap. 5.* Hurtado *de vero martyrio, resol. 4.*

C A P U T II.

Innocent. III in Concilio (a) Generali.

Quum ex eo, quod quidam Sanctorum reliquias venales exponunt, & eas passim ostendunt, Christianæ religioni detractum sit læpius; ne in posterum fiat, præsentî decreto statuimus, ut antiquæ reliquiæ amodò extra (b) capsam nullatenus ostendantur, nec exponantur venales: inventas autem de novo nemo publicè venerari præsumat, nisi priùs auctoritate Rom. Pont. fuerint (c) approbatæ. Prælati verò non permitant illos, qui ad eorum Ecclesias causâ venerationis accedunt, vanis figmentis, aut fallis (d) decipi documentis, sicut in plerisque locis occasione quæstus fieri consuevit.

N O T Æ.

(a) *Generali.* Lateranensi videlicet, celebrato sub Innocentio III. ubi *capite 62.* reperitur præfens textus, & in *capite 2. de immunit. Eccles. in 4. compil. de quo Concilio nonnulla adduxi in capite 1. de summa Trinit.*

(b) *Capsam.* Capsa est articula, seu repositorium *l. 3. §. 1. ff. de supell. legat.* Gregorius Turonensis *lib. 3. hist. capite 11.* ibi: *Nam sexaginta calices, quindecim patenas, viginti Evangeliorum capsas detulit, omnia ex auro puro, ac gemmis pretiosis ornata.* Camuladolenfis *lib. 1. constit. capite 22.* Nullus habeat capsam, aut quidpiam aliud in cella cum clavi ita obfirmatum, aut clausum, ut à Prælato valeat aperiri. Eo etiam in sensu capsula pro repositoio, & thecula reliquiarum ponitur à Cæsario *libro 8. capite 67.* ibi: *Bernardus monachus reliquias Beatorum Joannis, & Pauli in capsula ad latus portabat.* Notavit Zerola *in advers. capite 32.* Qui autem capsarum dicantur *in l. 3. §. ultim. ff. de offic. Præf. vigil. l. 13. ff. de manumiss. vindict. exponunt Cujac. lib. 5. ibi, capite 8.* Poletus *lib. 2. hist. fori, cap. 4.* D. Laurent. Ramirez *ad Martialem lib. 4. epigr. 19.* Dorleans *ad Tacuum, fol. 87.*

(c) *Fuerint approbatæ.* Quam approbationem majores nostri vindicationem dixerunt, ut constat ex Optato relato *suprà capite 1.* & ex his quæ refert S. Augustinus *in breuicio collat. capite 13.* fuitque planè necessaria ea vindicatio, ne facilè reliquiæ falsæ pro veris obtruderentur, ut defectu hujus examinis, vel malignitate impiorum aliquando ad tempus

contingit. Exempla extant apud Sulpitium *in vita S. Martini, capite 8.* Turonensem *libro 9. hist. capite 5.* Glabrum *libro 4. hist. capite 3.* Neubrigen. *libro 5. capite 20. & 21.* quos refert Theophilus *tom. 15. in Heterocl. punct. 8. fol. 307.* In Concilio Tridentino *sess. 25. in decreto de Sanctorum reliquiis videtur hæc facultas concedi Episcopis, his verbis: Circa reliquiarum venerationem nulla etiam admittenda esse novamiracula, nec novas reliquias recipiendas, nisi eodem recognoscens, & approbante Episcopo, qui simul atque de his aliqua concertum habuerit, adhibitis in Consilium Theologis, & aliis piis viris, ea faciat, quæ veritati, & pietati consentanea iudicaverit.* Synodus Pictaviensis anno Christi 1387. celebrata, vetat corpora mortuorum de novo inventa adorari, & ipsa corpora pro sanctis coli, nisi ab Episcopis fuerint approbata. Tolosana anno 1590. ita decrevit: *Singulas dioceses sua reliquias viris spectata integritatis, & doctrine, prudentiaque conspicuis visitandus, notandusque quamprimum Episcopi committant, earumque nomina, numerumque amplissimis testimoniis obfirmatum in libro, in Episcopali archivo diligenter asseruanda describent, nullasque deinceps, quas ipsi præmissâ sollicitâ inquisitione non approbaverint, populo venerandas proponi sinant.* Quas & alias constitutiones refert Bochartus *libro 4. Decretorum Eccles. Gallie, tit. 5.* Unde Barboisa *de potest. Episc. alleg. 96. numero 1.* asserit, textum hunc derogatum esse per Concil. Tridentinum: quem etiam sequitur Hurtado *de vero Martyrio, resol. 43. b. 13.* licet agnoscens magnam difficultatem, quare Episcopus possit reliquias

Martyris non vindicati, id est Sancti non canonizati, approbare; non autem venerationi exponere novum Martyrem. Sed verius est, neque virtute Concilii Tridentini licere Episcopis approbare reliquias Sancti non canonizati, ut probant Suarez tom. 1. in 3. part. quest. 25. artic. 6. & disputat. 55. artic. 1. Azor tom. 1. instit. libro 9. cap. quest. 8. Sanchez ad precept. Decalog. libro 2. tom. 1. capite 43. numero 10. & recte, nam cum Episcopis sit prohibitum aliquem inter Divos referre, ex traditis superiori commentario, consequens est, interdicitam cenferi approbationem reliquiarum sancti non Beificati; & ita Concil. Trid. non tribuit Episcopis majorem potestatem, quam de jure communi habent; sed prescribit formam servandam in probandis reliquiis Sancti canonizati noviter inventis; quam latius prosequuntur Ferrandus in disquisit. reliquiar. lib. 2. capite 5. per tot. Riccius libro 1. lucubr. capite 23. cum sequent. Circa hanc tamen reliquiarum probationem notatu valde dignus est canon 2. Concilii Casaraugust. ubi statuitur, ut reliquie in quibuscunque locis de Arriana heresi inventae fuerint prolatae a sacerdotibus, in quorum Ecclesiis reperiuntur, Pontificibus presentatae, igne probentur, ut tunc legitimae censerentur, si ab incendio illibatae remanerent. Idem gratiae a divina benignitate, providentia, & potestate monachi Cassinenses olim sperantes in particula linteae, quo pedes discipulorum suorum Christus extenderat, experti sunt. *Etenim cum plurimi* (inquit Leo Chronographus Cassinensis libro 2. cap. 34.) *fidem derogarent* (scilicet verum-ne, ac legitimum reipsa foret illud linteum, an adulterinum, quod se Hierosolymis Cassinum attulisse Monachi jactabant), *illi fide praedita particulam ipsam ardentibus imponunt prunis, quae mox in colorem ignis versa est, amotis tamen carbonibus ad pristinam speciem mirabiliter rediit.* Parem in Beatissima Virginis Deiparae reliquiis integritatem recenset contigisse S. Gregorius Turon. libro 1. de gloria Martyr. capite 19. *Visumque abs se hominem, ait, Joannem nomine, qui a Gallis leprosus abierat, & in ipso loco, quo Dominus fuerat baptizatus, aiebat se per annum integrum commoratum fuisse. Hic recuperata tandem sanitate, reliquias B. Mariae a Hierosolymis accipiens, revertebatur in patriam; sed prius Roman abire disposuit. Verum ubi altas Italia solitudines est ingressus, incidit in latrones. Nec mora spoliatur indumentis, & ipsa quoque capsula, in qua beata gestabat pignora, capitur existimantes enim inimici auri ibidem sessorias aggregatas, effracta clave omnia rimantur intente. Sed cum nihil in ea pecunia reperissent, extracta pignora in ignem projiciunt, caesoque homine discesserunt. Tunc ille semivivus exurgens, ut vel cineres exustorum colligeret pignorum, invenit super carbonem accensos illas jacere reliquias, ipsumque linteum, quo involuta erant, ita admiratur integrum, ut non putaretur prunis injectum, sed aquis absconditum. Colligitque cuncta cum gaudio. & viam, quam pergebat ingressus, usque ad Gallias pervenit incolumis. Haec tenus Antistes Turonensis. Venit in mentem, & stylum illibatae medios inter ignes integritatis exemplum*

superiori non abimile, quod in sudario Christi exhibitum fuisse divinitus enarrat in hunc modum venerabilis Beda libro de loc. sacros. capite 50. *Sudarium capitis Domini post resurrectionem ejus mox Christianissimus quidam Judaeus servatus, usque ad obitum cum divitis sibi affluentibus habuit, qui moriturus interrogat sibi, qui Domini sudarium? qui ceteras parvis velut accipere divitias? Major thesauros rerum, minor eligit sudarium.* Et mox illi decreverunt opes usque ad paupertatem; fratri autem cum fide crederent opes: quod usque ad quintam generationem fideles tenerent. Hinc ad impios perveniens, arbitras tantum auxit, ut Judaeis, & hoc multo tempore, donec per longa litigia, quibus Christiani Judaei se Christi, infideles vero se parum suum affirmabant heredes, Mavrius Sarracenorum Rex, qui nostra aetate fuit, iudex postulavit; qui accusa per Christum iudicem precatur, qui hoc pro suorum salute super caput habere dignum est. *Missum ergo in ignem sudarium veloci rapu effugiens evolat, & summo in aere duntaxat quasi ludendo volucritans, ad ultimum cunctis utrumque intuentibus sese leviter in curiam de Christiana plebe suam deposuit.* Baronius anno 678. Hispania ergo Patres, ne quid adulterinum circa reliquias admittetur, statuerunt, ut reliquiae igne probarentur, ut si ab incendio illatae remanerent, ut verae, & legitimae censerentur, ut docuit Baronius anno 596. Nec audiendus est Sahabedra in chron. Goth. capite 15. qui docuit, Hispania PP. in eo canone tantum intendere, ut igne consumerentur reliquiae apud Arianos inventae; non autem, ut medicante ea probatione verae a falsis separarentur, & dignoscerentur. Hoc enim probationis genus per ignem primis Ecclesiae saeculis, etiam in negotiis sacris admissum fuisse probabimus infra in titul. de purgat. vulgari; quam tamen explorationem circa sanctam crucem vetari in Capitul. Ludovic. dum in eo indicantur prohibetur crucem probare, censuit Theophilus tom. 15. in Heterocl. punct. 8. fol. 301. quoad praesentem casum probationis reliquiarum videndus est Ferrandus lib. 2. disquisit. reliq. cap. 3. artic. 1.

Decipi.] Fuerunt olim quidam clerici, ac monachi, qui execranda prorsus audacia ob avaritiam, quastumque finire miracula, & strophas, religionis nomen eminentes, & astimantes quastum esse pictatam, & falsas reliquias pro veris publice exponentes, ut referunt D. Gregorius libro 3. epistol. 12. & 30. ibi: *Quidam monachi Graci huc antebiennum venientes, nocturno silentio juxta Ecclesiam S. Pauli corpora mortuorum in campo jacentia effodiebant, atque eorum ossa recondebant sercantes ibi dum recederent. Qui cum deprehensi, & cur hoc facerent, diligenter fuissent disquisi, confessi sunt, quod illa ad Graciam essent tanquam Sanctorum reliquias portaturi. D. Augustinus, libro de opere monach. capite 28. ibi: Tam multos hypocritas sub habitu monachorum usquequaque demon dispersit circumvenientes provincias, nusquam missos, nusquam fixos, nusquam sanctos, nusquam sedentes. Alii membra Sanctorum Martyrum, si tamen Martyrum, vendunt; alii sumbras, & phalacteria sua magnificant. Varios cultus referunt*

referunt Gregorius Turon. lib. 9. *hiss. Franc. cap. 6.* Neubrigenfis lib. 5. *cap. 20. & 21.* Manrique *annal. Cister.* anno 1171. *cap. 3. num. 3.* Nec solum falsas reliquias pro veris publicæ venerationi exponerant, verum & miracula eminentia, Christi, & Sanctorum imagines ad maiorem quæstum sibi comparandum, diabolico quæstu supponebant, ut exemplis suo tempore prolatis scribunt Nancel. *ad finem libri de visu.* Polyd. Vergil. lib. 3. *de prodig. sub finem.* Prosperus *in dimid. tempor. cap. 6.* quas imposturas gravi odio, atque execratione Ecclesie Patres semper prosequuti fuerunt. Concil. African. *can. 30.* Zacharias Pontifex in Synodo Rom. ubi Adelbertum nequissimum reliquiarum populum his verbis damnavit: *Adelbertus, cuius nobis actus. & nefaria commenta relata sunt, quia se Apostolum censuit nominare, & capillos, atque ungulas suas pro sanctuario exhibuit, seducens populos diversis erroribus, & reliqua. Ab omni officio sacerdotali deponatur, agens penitentiam pro commissis. Sin autem in his erroribus perseveraverit, & amplius populum seduxerit, sit anathema, & æterno Dei iudicio condemnentur.* Plura de hac sacrilega avaritia, & populi Christiani seductione adducunt Ferrandus *disquisit. reliq. lib. 1. cap. 9. ad finem.* Gibalinus *lib. 1. de univers. neg. tom. 1. cons. 4. cap. 4.*

COMMENTARIUM.

4+ **E**X hoc canone talis deducitur assertio: Sanctorum reliquia venales exponi non debent, sed intra caplam ad venerationem tantum ostendi. Priorem partem assertionis probant textus in l. 3. C. de sac. Eccles. ibi: *Nemo Martyres distrahatur, ubi Harmenopolus vertit Sanctorum reliquias; quem sequuntur Gothofredus ibi, Petrus Gregor. lib. 2. *synag. cap. 12.* Trident. *sess. in Decret. de reliq. ubi Patres omnem quæstum circa imagines, & Sanctorum reliquias improbant.* Synodi. Turon. celebrata anno 1448. *can. 16. ibi: Prohibemus, ne ignore Sanctorum aliquorum reliquia, quæstus gratia per nostram provinciam deferantur: contrarium facientes, per locorum Ordinarios compescantur.* Constantien. *sess. 10. Narbon. can. ultim. l. 7. C. Theod. de sepulchro viol. quæ extat in dict. l. 3. & illi constitutioni occasionem dedisse Pseudomonachos Martyrum reliquias vendentes, de quibus D. Augustin. de opere monach. cap. 28. credunt Baronius anno 386. Pancirolo lib. 2. *variar. cap. 162.* Illustrant Suarez *tom. 1. de relig. tract. 3. de simon. lib. 4. cap. 14. num. 24.* Sanchez *lib. 2. in Decalog. cap. 43. num. 22.* Azor *p. 1. instr. lib. 9. cap. 8. quest. 7. Fagundez lib. 1. in 1. Eccles. precept. cap. 4. num. 29.* Hurtado de vero Martyrio *resol. 43. §. 13.* Ricciul. *lib. 1. lucubr. cap. 43.* Gibalinus *de simon. quest. 12. cons. 14.* Mornac. *in dict. l. 3.* Secundam partem, videlicet reliquias venerandas esse, probant caput *Venerabilis, de consecr. dist. 3.* Concil. Gangrenserelatum *in cap. placuit, de consecr. dist. 1.* Concil. Romanum sub Sylvestro, *Nican. 2. act. 1. & 7.* Epaun. *can. 25.* Brachar. *3. can. 5.* Meldense *can. 39.* Mogunt. *3. can. 43.* Trident. *sess. 25. in Decret. de vener. Sanctorum quorum verba referunt Crespetius in summa verbo Reliquia, Anton. Augustin. lib. 16. tit. 2. per tot. Ricciulus lib. 1. lucubr. cap. 18.* Illustrant ultra supra congestos Ferrandus *in disquisit. reliq. lib. 1. cap. 8. & cap. 9. artic. 2. & cap. 10. D. D. Gossal. in Decretal. Tom. III. Pars II.***

artic. 2. & 2. p. cap. 5. P. Gregor. *lib. 1. parisi. tit. 18. cap. 3.* Ricciulus *lib. 1. lucubr. cap. 17. cum seq.* Hurtado *dict. resol. 43. §. 12.* Jacob. Gothofr. *in dict. l. 7.* Thom. Delbene *de offic. Inquisit. dubit. 234. sect. 11.* Menardus *in mor. ad concord. regular. fol. 123.* Gibalin. *de negot. tom. 1. lib. 1. art. 3. cap. 4. cons. 4.* Theophil. Raynaud. *tom. 15. in Hærocl. punct. 8. fol. 315.*

Sed hæc assertio, quæ duplicem continet partem, duplicem etiam patitur dubitandi rationem. Prima nascitur ex eo; nam si reliquia publicè exponantur venerationi, & adorandæ, quæstus, & majoris elemosynæ assequendæ gratiâ, nulla simonia committitur, ut probant Sanchez *lib. 2. in Decalog. cap. 43. num. 22.* Gibalinus *de simon. quest. 12. cons. 4.* Petrus Baldel. *in Theolog. Moral. tom. 3. disp. 17. num. 22.* C. Stro-palao *tom. 2. oper. moral. tract. 8. disp. 1. punct. 6. num. 17.* Diana *p. 10. tract. 16. resol. 73.* igitur quia licet quæstus causa publicè reliquias exponere. Secunda assertionis pars continet eam dubitandi rationem, quam novatores, & reliquiarum impugnatores adduxerunt, ut earum venerationem improbarent. Primò adducunt caput 34. Deuteronomii, ubi refertur, Moysem sepultum fuisse in valle contra Phogger, ut nemo cognovisset sepulchrum suum. Cujus facti ratio ea communiter traditur, ne ab Hebræis adoraretur: ergo si Deus voluit sepulchrum Moyse latere, ne adoraretur, sequitur quod corpora Sanctorum non sunt adoranda. Secundò quia apud D. Matthæum, *cap. 22. vers. 24.* Lucam *cap. 11. num. 48.* Scribar, & Pharisei reprehenduntur tanquam hypocritæ, eo quod ædificabant sepulchra Prophetarum, & ornabant monumenta Justorum. Deinde quia nullum reperitur præceptum Christi Domini de reliquiis venerandis: ergo quia venerandæ non sunt.

6. Adhuc tamen defensiva est præsens assertio, pro cuius expositione sciendum est, venerationem reliquiarum in lege Gratiæ jam à temporibus Apostolorum cepisse, & pluribus miraculis comprobata fuisse, contra hæreticos, qui semper curarunt eadem sacra pignora impugnare, & prophanare: qui verò primus omnium in Ecclesia Dei cultum sacrum reliquiarum ausus est impugnare, fuit Eunomius, nec alio certè, quàm satanico spiritu afflatus in hanc veritatem debacchatus est: quem perditissimus Vigilantius, & inde Claudius Taurinensis, ac demùm cæteri hæreticorum satellites sunt consecrati: unde Gennadius *de eccles. dogmat. cap. 73.* ait: *Sanctorum corpora, & præcipue Beatorum Martyrum reliquias, perinde ac Christi membra sincerissimè honoranda; basilicas eorum nominibus appellatas, velut loca sancta divini cultui mancipata, affectu piissimo, & devotione fidelissima adorandas credimus: si quis contra hanc sententiam venerit, non Christianus sed Eunomianus, & Vigilantianus creditur.* Meminerunt hujus sacre venerationis D. Basil. *homil. in 40. Martyres, Nyssenus orat. in sancti Theodor. Martyrem,* ibi: *Quod si quis etiam pulverem, quo conditorium, ubi Martyris corpus quiescit, oblitum est, auferre permittat, pro munere pulvis accipitur, & tanquam res magni pretii, condenda terra colligitur.* Nazianz. *orat. 3. in vestiva, in Julianum agens, numero 30.* de Martyribus: *Quorum, ait, vel sola corpora idem possunt; quod anima sancta, sive tangantur, sive honorentur.* Magnates auctor

auktor eruditus, qui scripsit ante annos 1200. lib. 4. contra Theosthenem. Manifestum est (inquit) quod ossa Sanctorum non sunt mortua, sed plena virtute. Emissenus homilia de sancta Blandina: *Ubi sunt, qui venerationem sacris Martyrum non esse deferendam corporibus?* August. de Eccles. dogm. cap. 73. ibi: *Sanctorum corpora, & precipue Sanctorum Martyrum reliquias, ac si Christi membra sincerissime honoranda.* Unde lib. 22. de civit. Dei cap. 8. de reliquiis S. Stephani multa miracula operantibus plura dicit: *legatur ibi Coqueus. Et lib. 9. confess. cap. 7. de reliquiis SS. Martyrum Gervasi, & Protasii. Et Hieronymus advers. Vigilant. cap. 2. de reliquiis S. Andrea.* Et Sanctus Joannes Chrylost. lib. contra Gentiles, de reliq. S. Babyle Martyris: & homil. 66. ad populum. S. Ambros. epist. 85. & serm. 9. 2. *Quod si dicas mihi, quid honores in carne martyris jam resoluta, atque consummata? de qua jam Deo nulla cura est? Et ubi est illud charissimi, de quo ipsa Veritas loquitur per Prophetam, pretiosa inquit est in conspectu Domini mors Sanctorum eius.* Et paulo post: *Honoro ego in carne Martyris exceptas pro Christi nomine cicatrices: honoro viventis memoriam, perennitatem virtutis: honoro per confessionem Domini sacras cineres. Cur autem non honorant corpus illud fideles, quod reverentur, & demones, quod affixerunt in supplicio & glorificant in sepulchro? Honoro itaque corpus, & Christus honoravit in gladio, quod cum Christo regnavit in celo.* Hæc egrigie Sanctus Doctor, in quibus proposuit nobis omnia ferè Catholica motiva, quibus nitimur ad reliquias Sanctorum venerandas: quare ait August. cap. 73. de Eccles. dogm. *Si quis contra hanc sententiam venerit, non Christianus, sed Eunomianus, & Vigilantianus creditur.* Quæ reliquiarum veneratio suadet ex veteri Ecclesie cura circa sepulturam Sanctorum, & visitatione fidelium, ac vigiliis circa cameteria, & cryptas Martyrum, de quibus egi in can. 35. Concil. Illiber. Plura de hac veneratione reliquiis Sanctorum debita congeserant Ferrandus integr. disquisit. Scribanius de reliq. D. Sanctius de Avila integro tract. de venerat. reliq. Suarez advers. Regem Anglia lib. 2. cap. 10. Baronius anno 57. Joan. Aurel. lib. 1. de imagin. Valdens. lib. 3. tit. 22. cap. 164. & sequent. Bellarm. lib. 7. de Sanctis, p. 4. Jodocus Coccius tom. 1. thesauri lib. 5. art. 16. Castro advers. hereses, verbo Reliquia, Albert. Pius lib. 1. contra Erasmo. Alanus Coppus dialog. 3. Vazquez dialog. 3. de adorat. disp. 3. num. 78. Matth. Bredebachius lib. 4. antiperaposthis, cap. 27. Joan. Dartis ad dist. 3. de consecr. Valentia 2. 2. disput. 6. quest. 11. punct. 6. Scortia lib. 3. de Missa, cap. 12. Christ. Lupus ad 7. Synod. can. 3. Theoph. tom. 15. in Heteroocl. p. 2. punct. 8. Ricciulus lib. 1. Incubr. ferè per tot. qui, & dictus D. Sanctius de Avila fusc hanc venerationem viguisse in lege naturali, scripta, & gratia probant.

7.
Traditur
ratio deci-
doni.

His ita animadversis, apparet jam vera ratio presentis asserionis; nam cum veneratio debeatur Sanctorum reliquiis, non debent passim, & irreverenter ostendi; sed intra capsam, ut ita devotè venerentur à fidelibus: nec etiam debent venales exponi; nam si Gentilium votum semper fuit, ne reliquæ suæ, aut suorum distraherentur, alienarenturve, l. pater, §. Julius Agrippa, ff. de legat. 3. ubi pro majorem, legit, majorum, Pancirola lib. 1. variar. cap. 173. quantum magis reliquæ Sanctorum, quibus omnis veneratio debetur, debent ab omni commercio, & nundinatione esse im-

munes: licet tamen eas quolibet pretio redimere ab infidelibus, quia tunc non tam emuntur, quam ab injustis possessoribus vendicantur; & pecunia non tam pretium, quam instrumentum redimendæ vexationis creditur; quia sicut Sanctus captivus apud hostes vivus redimi potest, ita & reliquæ redimi valent, in quibus ejus memoria conservatur, l. ossa, l. cum corpus ff. de relig. & sumptib. Unde legitur, pie, ac laudabiliter non raro à Christianos erutas, vel potius redemptas fuisse Sanctorum glebas, sive reliquias, cum periculum immincebat, ne à tyrannis, vel infidelibus turpiter, & impiè haberentur. Unde tunicam Christi Domini inconsumitilem à Christianis redemptam refert Baronius anno Christi 54. & Paulus Diaconus lib. 6. de gestis Longob. cap. 46. refert quod Luitprandus audiens, quod Sarraceni depopulata Sardinia, etiam loca illa, ad quæ ossa Sancti Augustini Episcopi, propter vastationem Barbarorum olim translata honorificè fuerant condita, fæderent, misit eò, & dato magno pretio accepit, & transtulit ea in urbem Ticinensem; ubi ea cum honore tanto Patri debito condidit. Baronius etiam anno 735. refert, reliquias Sancti Ignatii Martyris pretio mediane sub Trajano Imperatore Antiochiam translatas anno Domini 111. & Henricum Germanorum Regem, non solum aurum Rodolpho misisse, sed Sueviæ quoque partem illi dedisse pro lancea, quæ Christi latus perforatum fuit: & laudabilem Christianorum Principium in inquirendis, & redimendis Divorum Orientalium reliquiis ardorem, ac studium narrat Mattheus Paris. biflor. Anglia anno 1191. in hæc verba: *Expugnata Hierosolyma collegerunt omnes Christiani omnes reliquias Sanctorum, quas in locis sacrosanctis poterant invenire, & posuerunt eas in quatuor magnis eburneis capsis, quas Saladinus intuens, & quid in his contineretur, diligenter inquirens, iussit Baldach referri, ne Christiani de ossibus mortuorum gloriantur ulterius, & crederent eos habere intercessores in caelis, quorum ossa venerarentur in terris. Princeps autem Antiochenus, & Patriarcha, ceterique fideles tanto thesauro nullo modo defraudari volentes, promiserunt sub juramento, se easdem reliquias redempturas quinquaginta duobus millibus byzantinorum, Plura Theophilus tom. 15. in Heteroocl. punct. 8. fol. 315. Et sicut possunt reliquæ ab infidelibus redimi, ita & subtrahi absque vitio furti. Genensis in praxi, cap. 56. Ricciulus lib. 1. Incubr. cap. 43. num. 11. an verò tempore belli possint reliquæ à victoribus abstrahi, & occupari, dubium est: Affirmativè resolvit Ferrandus disquisit. reliq. lib. 1. cap. 8. artic. 3. Sed contrarium merito probat Diana p. 10. tract. 16. resol. 74. Suarez de Eucharist. disp. 13. sect. 7. num. 14. Valentia 2. 2. disp. 3. quest. 16. punct. 15. Castropalao tract. 6. disput. 5. p. 4. num. 18. Bonacina disput. 2. de vest. q. ult. sect. 1. Theophilus tom. 15. in Heteroocl. p. 2. punct. ult. fol. 320. Posse autem aliquam insignem reliquam, veluti velum B. Virginis, seu partem coronæ spinæ, impunè vendi, resolvit Hurtado de vero martyrio. d. resol. 43. §. 13. quia tunc non venduntur res spiritalis, sed ejus antiquitas.*

Nec obstat prima dubitandi ratio supra adducta, pro cuius solutione sciendum est, dubium respectu versari, an quando eo raptum sine lucrando plures elemosinas exponuntur reliquæ, vera si- monia incurratur, quamvis nullum pactum iniunctum fuerit? Et affirmativè docent communiter Repetentes

Repetentes in presenti, Panormitan. *notab. 1.* Joannes Andreas *num. 2.* Anti de Butrio *num. 4.* Ancharanus *num. 1.* Ugolinus *de simon. tabul. 1. cap. 38.* Azor *1. p. instr. lib. 9. c. 8. quest. 7.* Sed contrarium rectius docuerunt Doctores supra probandi ratione adducti; quia falsum est, committi simoniam quoties in re, aut ex re aliqua spiritali intenditur tanquam finis principalis lucrum temporale, nisi intendatur tanquam premium rei spiritalis, nisi enim pretii ratio intercedat, nec venditio, neque emptio dari valet. Nec sane in communi hominum sensu elemosynas ex reliquiarum ostensione querere, est illas aut pretio aestimare, aut vendere: immo iste finis principalis elemosynarum vix fuerit mortalis, quia est tantum culpa prava ordinationis ad finem. Ea autem quando finis non est mortalis, non habet nisi malitiam venialem, ut docent Cajetanus *2. 2. q. 148. art. 2.* Sanchez *lib. 1. in Decalog. cap. 3. num. 1.* Si autem primo, & principaliter reliquiae vendantur, simonia committitur; nam illae non aliunde sunt aestimabiles, quam relatione ad sanctam animam, & quia membra hominis sancti fuerunt, unde recenseri non debent inter ea, quae sunt antecederentur annexa spiritalibus, cum ipsae in se sint aliquid spirituale, ut probat Gibalinus *de simon. quest. 12. conclus. 4.* Nec obstat secunda difficultas deducta ex fundamentis haereticorum, quae sicut ex sola impietate depromuntur, ita facile dissolvuntur: fatemur enim Deum voluisse latere sepulchrum Moysis, ne à Judaeis tanquam Deus adoraretur, & sic laborent in idolatriam; non tamen ne Prophetam, & Dei famulum adoraretur. Inter haec autem dis-

crimen hoc adest, quod adoratio soli Deo debetur; veneratio verò debetur Sanctis, tanquam ejus famulis, ita ut veneratio in eorum persona Deo referatur. D. Thomas *3. part. quest. 25. art. 6. ad 1.* Quod autem voluerit Deus corpus Moysis ex praedicta ratione latere, docuerunt Philo Judaeus *lib. 3. de vita Moysis, ad finem.* Histor. Scholast. *Deuteron. cap. 20.* Theodoretus *in Deut. tom. 1. q. 43.* & ibi: *in cap. 23.* Cajetanus, & Oleati. Difficultas etiam deducta ex dictis locis Matthaei, & Lucae variè à Patribus refellitur: placet expositio Cajetani *in Matthaeum. c. 23.* dum ait: Qui sepelit occisum, potest hoc facere vel ut mortuum honoret, vel ut compleat actum homicidiae. Sepeliit Enoch Adamum, ut illum honoraret: sepeliit Cain Abelem, ut scelus lateret: Judaei autem etiam dicent se edificare sepulchra Prophetarum, ut eos honorarent, facto tamen contrarium indicabant, & propterea jure reprehenduntur, quod sub specie religionis Prophetas insectarentur, prout docuit eventus; quia Christum ejusque discipulos perdidit. Nec tandem obstat, quod Haeretici expendunt, videlicet Christum Dominum nunquam reliquiarum venerationem praecipisse; nam non recte arguitur: Christus Dominus hoc non praecipit: ergo à nobis faciendum non est; siquidem ubi actio suaapte natura bona est, fieri debet ex praeccepto generali, quo tenemur bonum operari: at reliquias colere actio est sancta, ut patet ex haecenus dictis: ergo etsi praeccepta expressè à Christo non reperiantur, praecipit cum Ecclesia canonicis statuta reperiantur, observari debet, ut probat Riccius *lib. 1. lucub. cap. 10.*

TITULUS LXVI.

De observantia jejuniorum

CAPUT I.

Innocent. III *Clericis Sancti Petri, & (a) Magdalon.*

EX parte vestra fuit questum à nobis, utrum si (b) nativitatem Domini, vel (c) assumptionem Beatae Mariae, vel festivitatem alicujus Apostolorum in secunda feria contigerit evenire, die Sabbathi praecedenti vigiliam debeat jejunari? & utrum in Beati Matthiae Apostoli vigilia sit jejunium injungendum? Ad quod breviter duximus respondendum, quod die Sabbathi festivitates praelibatas secundae feriae praecedenti, & (d) B. Matthiae Apostoli debet vigilia jejunari.

NOTAE.

(a) *Magdalon.*] Ita etiam legitur in tertia collectione, *sub hoc tit. cap. 1. & in cap. ex parte, de celebr. Missar.* ubi extat alia pars hujus textus, ut ibi notavi.

(b) *Nativitatem Domini.*] De qua festivitate agemus infra *in cap. final. & nonnulla adduxi in cap. ex parte, de celebr. Missar.*

D. D. Gonzal. in *Decretal. Tom. III. Pars II.*

(c) *Assumptione Beatae Mariae.*] Cujus festivitatis institutio non est juris divini, ut voluit Joannes Andreas *in capite licet, de feriis;* sed ab ipsis Apostolis statuta fuit, ut probant Suarez *tom. 1. de relig. tract. 2. de Sanctis, cap. 8. num. 24.* Azor *p. 2. Inst. moral. lib. 1. cap. 20. q. 1. §. Ceterum;* Acunna *in cap. final. 70. dist. Herrera de orig. divin. offic. lib. 2. cap. 60.* hujusque festivitatis mentio fit *in capite pronuntiandum, de consecr.*